

31.01.2019

Samlenotat vedrørende dop 5 - Rådsmødet (GAC) den 19.02.19

Dagsordenspunkt 5: Kommissionens refleksionspapir vedr. et bæredygtigt Europa i 2030

KOM-dokument foreligger ikke

1. Resume

Kommissionens refleksionspapir vedr. et bæredygtigt Europa i 2030 bygger videre på Kommissionens meddelelse af november 2016 om en bæredygtig europæisk fremtid og en rapport fra den multistakeholder-platform, som Kommissionen nedsatte i maj 2017. Refleksionspapiret ser EU som en frontløber for bæredygtig udvikling, hvilket afspejles på internationale opgørelser over implementeringen af verdensmålene. Med benblik på at fastholde denne position opstilles der tre scenarier for, hvordan verdensmålene kan indtænkes på relevante politikområder i EU og i nogen udstrækning i EU-medlemslandene.

Regeringen finder det ønskeligt at opfølgningen på 2030 dagsordenen og de 17 verdensmål på EU-niveau bliver ambitiøs.

2. Baggrund

FN's medlemslande vedtog i september 2015 de 17 verdensmål (2030-dagsordenen) for bæredygtig udvikling. Der er således etableret en fælles ramme for bæredygtig udvikling samt defineret 17 mål og 169 delmål, som grundet dagsordens universalitet og indbyrdes sammenhæng, gælder for alle verdens lande. Sammen med aftalen om udviklingsfinansiering (Addis Ababa Action Agenda) og klimaftalen fra Paris danner 2030 dagsordenen den nye globale ramme for bæredygtig udvikling.

Refleksionspapiret er en opfølgning på spor 2 i Kommissionens meddelelse om ”Næste skridt hen imod en bæredygtig europæisk fremtid – En europæisk indsats for bæredygtighed” (KOM 2016/739), som satte gang i Kommissionens arbejde med de videre overvejelser om den langsigtede vision for bæredygtighed i EU.

Som led i dette arbejde nedsatte Kommissionen den 22. maj 2017 en ’multistakeholder-platform’ med medlemmer fra hhv. erhvervslivet og civilsamfundet. Formålet med platformen var bl.a. at understøtte og rådgive Kommissionen om implementeringen af verdensmålene i EU.

Den 11. oktober 2018 vedtog platformens medlemmer deres rapport ”Towards a sustainable Europe by 2030”. Af rapporten fremgår flere overordnede anbefalinger til Kommissionen, herunder udarbejdelsen af en 2030 bæredygtighedsstrategi, og nedsættelsen af en projektgruppe i Kommissionen med kommissionsformanden i spidsen. Derudover indgår der i rapporten fem sektorspecifikke anbefalinger vedr. 1) bæredygtigt forbrug og produktion, 2) investeringer i forskning og innovation, 3) klima- og energipolitik, 4) landbrugspolitik og 5) samhørighedspolitik.

3. Formål og indhold

Formålet med refleksionspapiret er at starte en bredere debat om Europas fremtid i forhold til bæredygtig udvikling. Udgangspunktet er, at EU også fremadrettet skal være frontløber i bæredygtig udvikling, hvilket skal ske i samarbejde med medlemslandene og med respekt for subsidiaritetsprincippet.

Det fremgår af refleksionspapiret, at EU's medlemslande er blandt de mest bæredygtige lande i verden. På SDG-indekset, som opgøres af den tyske fond *Bertelsmann Stiftung* sammen med *Sustainable Solutions Development Network (SDSN)*, er syv lande i top ti, EU-medlemslande. Derudover er borgerne i EU overvejende tilfredse med afgørende aspekter af deres liv, fx er 91 pct. tilfredse med deres familieliv, mens 64 pct. er tilfredse med deres arbejdsliv. Refleksionspapiret understreger imidlertid, at der også er udfordringer på de økonomiske, miljømæssige og sociale dimensioner af bæredygtighed. Det fremhæves, at det globale forbrug af naturressourcer udgør den største udfordring.

Refleksionspapiret redegør derefter for EU's bidrag til fire politikområder, som vurderes særligt vigtige for at sikre en bæredygtig fremtid i EU. Det gælder 1) cirkulær økonomi, 2) landbrugs- og fødevarerpolitikken, 3) bæredygtig energi, bygnings- og mobilitet, og 4) den sociale indsats. Derudover fremhæves fem horisontale katalysatorer for bæredygtig udvikling:

1. Uddannelse, videnskab, teknologi, forskning, innovation og digitalisering.
2. Finansiering, prissætning, skatter/afgifter, og konkurrence.
3. Ansvarlige virksomheder, og nye bæredygtige forretningsmodeller.
4. Åben og regelbaseret handel.
5. Governance og politikkoherens.

Endelig opstilles der tre scenarier for den fremtidige tilgang til bæredygtig udvikling i EU, som er nærmere beskrevet i det følgende. De tre scenarier kan kombineres og sammensættes på forskellig vis.

1. EU bæredygtighedsstrategi

I det første scenarie bliver verdensmålene udgangspunktet for EU's strategiske politikudvikling, som vedtages på højeste politiske niveau. Konkret kan det udformes i en strategi for implementering af verdensmålene, som godkendes og implementeres af Kommissionen, EU-Parlamentet og medlemslandene. Det vil medføre en høj grad af løbende koordination på tværs af niveauer. Konkret kan det indebære, at medlemslandene forpligter sig til at udarbejde bæredygtighedsstrategier, at der udarbejdes tidsplaner for konkrete leverancer, at der etableres en monitoring og opfølgning på implementeringen af verdensmålene, fx i regi af det europæiske semester.

2. Indtænkning af verdensmål i alle relevante EU-politikker ("Mainstreaming")

I det andet scenarie indtænkes verdensmålene i alle relevante EU-politikker, som fremsættes af Kommissionen, herunder fx ved at finansiere tiltag inden for EU's

flerårige finansielle ramme, ligesom verdensmålene kan indtænkes i det europæiske semester. Derudover kan verdensmålene sætte retning for arbejdet med en EU-strategi efter EU2020. Endelig vil EU fortsat monitorere implementeringen af verdensmålene gennem Eurostats årlige fremskridtsrapport, ligesom bæredygtighedskapitlerne kan styrkes i handelsaftaler.

3. Styrket fokus på den eksterne dimension

I det tredje scenarie lægges der vægt på at bidrage til, at resten af verden løftes til samme høje niveau som EU, når det gælder bæredygtig udvikling. Det gælder fx miljøstandarder og ansvarlige virksomheder. Derudover kan verdensmålene indtænkes ("mainstreames") i EU's eksterne politikker.

4. Europa-Parlamentets holdning

Der foreligger endnu ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget giver ikke anledning til at redegøre for dansk ret. Refleksionspapiret har i sig selv har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser. I det omfang Kommissionens refleksionspapir udmøntes i konkrete initiativer, vil det skulle vurderes, om det vil medføre lovgivningsmæssige konsekvenser.

7. Økonomiske konsekvenser

Refleksionspapiret har i sig selv har ingen statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervs-mæssige konsekvenser. I det omfang refleksionspapiret udmøntes i konkrete initiativer, vil det skulle vurderes, om det vil medføre økonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at medlemslandene vil bakke op om en stærkere forankring af bæredygtig udvikling i EU. Det er dog på nuværende tidspunkt uklart, hvordan de enkelte medlemslande vil forholde sig til de konkrete elementer i de tre opstillede scenarier.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen finder det ønskeligt, at opfølgningen på 2030-dagsordenen og de 17 verdensmål på EU-niveau og i forhold til EU's eksterne politikker bliver ambitiøs. Den fælles overordnede ramme for EU's opfølgning skal sikre, at EU og medlemslandene kan fastholde deres position som globale frontløbere inden for bæredygtig udvikling og bæredygtige løsninger og samtidig være afsæt for løbende integration

af verdensmålene i relevante politikker og lovgivning. Drøftelser om en sådan integration må dog ikke foregribe forhandlingerne om den kommende flerårige finansielle ramme (MFF).

Regeringen vil fastlægge sin holdning til konkrete forslag i takt med deres fremsættelse.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen er ikke tidligere forelagt Folketingets Europaudvalg.